

...TERHES...

A harag határvidékein bolygok. Néha kiégett tarló, néha nedves agyag, de mindig ellenséges és üres terep. Ketten vagyunk, egy gyerek valahol a haragos tájban, és én, aki üldözi, hogy csírájában elfojtsa. A „csírájában elfojtsa” foglalja össze a történetet, ilyen zombi vagyok ebben az álomban. Égett szag van. Olyan zombi vagyok, aki az előző életéért vezekel, miközben gyerekcsírákat próbál elfojtani. Sziszifuszi zombi. Rossz lelkiismeretű. Nekem is hiányzik egy, amelyet elabortáltam negyedikben.

Az anyukaság jól ment eddig, az elabortáltat kivéve, nem a legjobb anya, de nem is a legrosszabb, ezt büszkén mondhatom. Mindenkinek ki kéne próbálnia, a megfelelő feltételek fennállása esetén.

De ez cigánygyerek lesz, azt a kurva anyját neki. Nem megfelelő feltételek.

Cigányokról folyton szó van. Folyton a cigányozás határait tapogatjuk. Szabad-e azt mondani, hogy „probléma”, kezdjük ezzel. És ha megállapodtunk, hogy „probléma”, akkor átterelődik a beszélgetés arra, hogy „megoldás”.

Most is vissza tudok zökkenni a hét évvel ezelőtti önmagamra, el tudom kapni a fonalat, és beszélni tudok a magyar cigányság helyzetéről, a növekvő feszültségek negatív spiráljáról, amelyben ellenséges várakozás ellenséges várakozást, aztán dühöt és dacot szül, és a kulturális kódok eltérése már nem áthidalandó probléma, hanem a permanens hadviselés része. És a többi. Ha nem is teljes szakértelemmel, de fel tudom mondani az

integrált oktatás irodalmát, a *charter school* mozgalom viszontagságait, a KIP-modell előnyét és korlátosságát, aztán át tudok térni a magyar oktatásügyre. Nem folytatom.

Ilyesféle absztrakt megfontolásokat házasítottam hét évvel ezelőtt azzal a gondolattal, hogy a fene a liberális belükbe a liberális barátainknak, akik csak prédikálnak, mások bazinegy bűneit sorolják, másokon kérik számon a bazinegy megoldást. Elvégre mindenki tehet valami keveset, személyesen, mindenki megpróbálhat hidakat építeni. A jóismerőseim által alapított szívességbank oldalon, az *ad6kap6.hu*-n föladtam egy hirdetést. Szívesen vendégül látok olyan gyereket, aki nem járt még Budapesten. Rögtön megérkezett a kereslet, az Igazgyöngy Alapítvány igazgatónöje. Ő küldte a gyerekeket kettesével, én fogadtam.

Talán a negyedik alkalommal érkezett Vera, egy másik kislánnyal. Akkor tudtam már, hogy sétálgathatok Arankával, Szamantával, Barbival vagy Szilviával, és kinevethetnek, amiért nem tudok rendesen főzni és palackban veszem a vizet, én pedig megtudhatom, hogy hány lépést kell menni a boltig, ki a kurva a faluban, hová lett a kiskutya és mikor kiabál apu, azután mozgólépcsőzhetünk és liftezhetünk naphosszat, de ezek a futó kalandok kielégületlenül hagyják mindkét felet. Egyébként, ahogy a szerelemmel lenni szokott, Vera nem is hagyott helyet további futó kalandoknak. Vera korcs, ezt ő mondja a kádban ülve. A másik kislány szerint nem korcs, cigány vagy te. De, korcs, Verának sírásra áll a szája.

Volt tehát Vera, hazatelefonáltunk mindjárt első este, hogy a szokott rettenetes zavarral próbáljuk nyugtatni egymást a szülőkkel, minden rendben lesz, a gyerek is rendben lesz, én is rendben leszek, senki nem tartozik senkinek, senki nem követel semmit. Verát kiokították, hogy aztán jó legyen, és biztosítottam az anyukát, hogy Vera jó, remek, aranyos, nagyszerű. Még fel tudom idézni a beszélgetés jellegzetességét, hogyan érzékelem a tájszólást, a szóhasználatot, milyen modulációkkal próbálkozom, hogyan próbálom átgyúrni kicsit legalább a szókészletem, hogy

Géczi János

CIGÁNYOK

Ömlik a körúton s az időn
zúdul a szégyentelen tömeg
A folyam irányvesztett
Ingem alatt búzló szív
ingemen kénsárga köpet: két medália

A régi kultúra roncsai
a járdából fa tövén nőtt gaz nevében
a foldozott kondérban
A mohó jó
megszerkesztve látja a jövőt
kárörvendésében
Fölragyog a tenyérbe csúsztatott forint
a pénzdarab fölvész
a maga illékony fényű univerzumát

A nyelv roncsai a mocskos árból
e korból felbuknak
majd a mélybe süllyednek
A felszínen örvények
széttartó hullámgyűrűk
vízió marad utánad cigányság
vagy hasonlat
aranylánc az emlék nőbokáján
És olyan rettegés – a tiéd volt – amelyről nap-
fénynél
beszélni nem lehet

A Duna zajlása ily komor
a víz
jégtömbökkel sok szennyes torlaszával
s a kopár part egymás mellett eloson:
így látlak mosdatlan szájú hontalan tömeg

Hymnum dicamus Domino – énekből szállnak fel
körülnnek fémes szárnyú vad madarak
az ég mágnese szüntelen átrendezi
a károgó horda mintázatát

Az évezred nem fogad el
akár ital maradékát a koldus
Az ételként odavetett keserű májban
hol élelem volt az
hol gyógyszer hol mítosz: most áldozat
sincs se lélek se olajbarna tűz se búzsárga keselyű

E nép mint a teremtés kezdetén
a négy őselem
a világ porában e történelemben szétvegyül.

enyhítem a szorongását, és milyen regisz-
terben próbálja formalizálni ő a hálát, amit,
gondolja, elvárok, „amiért ilyen nagy dolgot
teszek.”

Ez az utolsó beszélgetésem egy cigánysz-
szonnyal meg egy cigányemberrel, akiknek a
tízéves gyereke háromszáz kilométerrel
odébb egy idegen ágyában alszik, és aztán el-
mehet az Állatkertbe és a Vidámparkba.

Hogy mi történik, nem tudnám megmon-
dani, de néhány hónappal később kevésbé
modulálunk, Magdi lassan elhagyja a „kicsit
tudnál segíteni most, mert nagy bajban va-
gyunk” mantrát, vagy legalább személyesre
veszi, és keresi folyton, mit adhatna vissza.

Egy napon át főz, hogy vendégül lásson ka-
rácsonykor, pedig csak három órát vagyunk,
oda is majdnem négy óra az út, vissza is.
Harminc éve nem jártam Kádár-kori ünnepi
ebéden, a dédnagyanyám tálalt ilyet Pécelen.
Ott is, jut eszembe, nagy dolog volt bevinni a
vécét, és amikor lett kád és melegvíz.

Önszorgalomból leporolja a könyveim, és
gerinccel befelé teszi őket vissza, mialatt én
megint átalszom a reggelt, ott hűl a kávé,
amit nekem csinált, és aztán nem tudja egyi-
künk se, hogy most örül-e vagy ideges a má-
siknak, illetve -tól. Normális dolgok. El lehet
mondani. Lehet nem kínosan vigyázni.

Előre tekerek. Nagy terveink vannak. Mag-
dinak mindig is nagy tervei voltak. Például
felköltözött a magyarokhoz. Addig verte az
asztalt a polgármesternél, a végén a törvényt
is odarakta az asztalára, hiába ordított az
polgármester vele, hogy a bugyiját is leperli
róla, ha még egyszer odatolja az orrát. Őt csi-
nálják ki aztán a magyarok, ha cigányokat
enged közéjük, mert egyet odaenged, akkor
megy a többi is, hogy lehet ezt nem érteni.
Magdi úgy volt vele, hogy a gyerekei ne ott
nőjenek fel, és addig járt a polgármesteribe,
míg megkapta az engedélyt.

Milyen engedélyt? – kérdezem. Ennek
nincs sok értelme, mert semmilyen engedély
nem kell, de valamilyen engedély mégis kel-
lett. Fel is vették a hitelt, szépen megcsinálták
a házat.

Ő buta volt, Magdi azt mondja, mert inté-
zetbe tett az apu, amikor az anyukám meg-

halt, és akkor is mindent intézni kellett, amikor haldoklott, mert én ápoltam, azzal elment sok idő, nem lehetett iskolába járni, és az intézetben összejöttünk Józsvival, pedig csak viccből ugrattak össze minket, kiskoromban a cigányoktól úgy tiltott apu, hogy még meg is vert, de már akkor a másik nővel élt, mi meg a húgommal és a bátyámmal nem kellettünk, így pedig a nyolcadikat már nem sikerült befejezni, úgy jött az Evelin. A semmibe.

Evelin már ballag idén, abba az iskolába felvették, ahol pincérnek tanulhatna, szakácsnő lenne inkább, de arra nem volt hely, Magdi sír a telefonban. Megnézte azt az iskolát, ott verekedtek a fiúk, a lányokat a sárban húzták, még le is videózták telefonnal, és feltették a YouTube-ra. Jobb iskola kell, nem kérdés. Szerzek jobb iskolát, amelyet lehet még, kettes bizonyítvánnyal. Evelin hozzám költözik. Majd jön utána Vera is, úgy tervezzük.

Neveltem én már a más gyerekét, de tizenöt éves lányt még nem neveltem. Talán ha az első telefonszámla-ügyet nem azzal rendezem, hogy így mégsem tudom befizetni a hiphop-tánciskolába, máshogy alakul. Az is lehet, hogy ugyanúgy, vagy párhuzamosan. Talán ha nem hallgatok a többi gyerekre otthon, és mégis leveszem a szobája ajtaját. Talán ha rendőrt állítok melléje. Talán ha nem tűnök olyan balek módra barátságosnak a szenvedélyes ki-bejárások idején, amikor Renátóka kezében egy kilincs marad, és hajnali háromkor suhan az ablak alá, vagy ha Renátóka nem egy autótolvaj-klán része, ha Renátóka nem Renátóka, hanem valaki egészen más, mert valami egészen más a valóság, a csajok egészen máshová járnak diszkózni, nem a Westendbe, esetleg nem is diszkózni járnak, de ne akarjunk túl sokat.

Szegény anyám, hogy kamasz lánya volt.

Talán ha hazaküldöm már az első lopás után.

Bombasztikus metafora, de hirtelenjében nincs adekvátabb, mint a pokolban égés. Hogy miért Magdi és én kerülünk oda, azt a Jóisten tudja, de mérgező forró gáz van a fejünkben, és a kezünkre ég minden tárgy, a telefon főleg, mert főleg az van a kezünkben, a rendőr például azt mondta, ha megszökik, mit tud csinálni, ha kurva lesz Bécsben, talán jobb is ott neki, amire én feljelentettem ott helyben, de egyébként vagyok-e olyan biztos benne, hogy nem lesz kurva Bécsben? Nem.

Halványan ott marad az égett szag a levegőben, érzem a számban is, egy nem kibontandó kérdés, hogy kinek a hibája.

És akkor alighogy feltápászkodunk ebből, alighogy elrendezzük, hogy időközben, mert ki figyel erre ilyenkor, bedől a hitelünk és elveszítjük a munkánk, alighogy betuszkolja otthon Evelint Magdi a helyi gimnáziumba (milyen gimnázium?), ahol a szomszéd teremben a padokat törik össze szórakozásképp, ha elfogyott a fű, mert ingerszegény a környezet, alighogy megtérnek Krisztushoz, a megbocsátásban kell segítség néha, a gyerekek. A kietlenben. Van apja, valami apja van. Néha dolgozik is.

Adjak húszezer forintot, mert így most rendbe kellett hozni a kisszobát, és a bojlert kicserélni, a veteményre nem maradt, és ültetni kell.

ne haragudj hogy kérdezem esztet mert már annyit segítettél de a vetemény miatt aból lesz egész évre

elkűtted ?

Árulás, hogy ezt megírom? Neked is valahogy el kell rendezni, hát igazad van, Magdi azt mondja. De mindent? Majdnem mindent? A felét? *Megbocsássuk mer család és meg kell de az őszintét meg mondom a haja le let vágva.*

Angolozunk minden nap, Vera azt mondja. Facebookon.

És így angolozunk. A cigánygyerekről nem beszélünk. Do you like Facebook? *I yes.* Valami hányzik még. ☺ Amit mindig elfelejtesz. *The?* Úgy hangzik, csak máshogy írják. *Yes i do?* Igen, szuper vagy. ☺ ☺ *tuttam hogy jó! I love you! kérdezhetek valamit ??? jöhetnek hozzád ?? ha nem vagyok terhes neked*